

Nya fynd av praktnejlika i Skåne

Tre nya lokaler för praktnejlika har upptäckts på senare tid.

GÖRAN MATTIASSON

Praktnejlika *Dianthus superbus* har upptäckts på tre nya växtplatser i Skåne sedan den senaste kartläggningen år 2001 (Mattiasson 2002). Lokalerna är belägna i naturbetesmarker och har av allt att döma funnits länge men praktnejlikan har uppenbarligen lyckats undgå upptäckt. Detta är dock inte särskilt anmärkningsvärt eftersom den är en delikatess för betesdjuren och förekommer därför alltid i få blommande individ om den alls gått i blom.

Den 23 augusti 2007 hittade Stefan Jarl, Lund, praktnejlika utanför Spjutstorp sydväst om Skånes Tranås då han besökte en ängsmark för att inventera fjärilar. Nejlikan växte i en stenrik, tuvig och blomsterrik naturbetesmark tillsammans med arter som jordtistel, rödklint, ängsskära, ängsvädd, darrgräs och stagg. Arten är uppgiven från trakten kring Skånes Tranås (Lilja 1870) och kan ha funnits på växtplatsen i mer än hundra år utan att upptäckas. Praktnejlika är känd för att kunna vara långlivad på sina växtplatser.

Under länsstyrelsens ängs- och betesmarksinventering 2004 upptäcktes två nya lokaler. Anders Jacobson fann ett tiotal exemplar på en betesäng bland ängsskära, krussilja, rödklint och darrgräs i Östra Nöbbelöv socken, 1,5 kilometer nordväst om Gislövshammar. Växtplatsen ligger söder om Simrishamn och 300 meter väster om den betesmark där arten upptäcktes 1966 under inventeringen av Skånes flora men som var utgången år 2001. Praktnejlikan växer här på något fuktigare mark än i Spjutstorp, och har efter upptäckten återfunnits i blom i genomsnitt vartannat år. Arten har här sin enda kända förekomst i östra Skåne.

Den väldoftande praktnejlikan har vackert finflikiga kronblad. Foto: Margareta Edqvist.

Sommaren 2004 hittade Gunilla Davidsson Lundh praktnejlika på en betesmark 1,2 kilometer väster om Böste. Platsen är en torräng utmed kusten cirka tre kilometer väster om närmast befintliga växtplats. Praktnejlikan har inte återfunnits efter upptäckten. Att praktnejlika inte alltid återkommer i blom året efter den blivit avbetad är känt sedan tidigare.

Sommaren 2008 upprepades inventeringen av praktnejlikans skånska lokaler. Miljöförhållandena och beståndens storlek syntes i allt väsentligt likna förhållandena 2001 med undantag för Sandhammaren och Lilla Hammars näs. Här har gräset slutet sig och arten gått tillbaka. På Lilla Hammars näs har det stora och täta beståndet av praktnejlika med långt över tusen individ luckrats upp och representeras idag av cirka sexhundra utspridda individ. På Sandhammaren har nejlikan inte återfunnits på fyra av sju dellokaler. Antalet blommande plantor på betesmarkerna var 2008 genomgående något lägre än 2001. Detta är sannolikt ett resultat av årets sommartorka. Betesdjuren har i år betat av vegetationen snabbare och i större omfattning än normalt.

Citerad litteratur

Lilja, N. 1870. Skånes flora. 2:a uppl. – Stockholm.
Mattiasson, G. 2002. Praktnejlika i södra Sverige.
– Svensk Bot. Tidskr. 96: 226–232.

ABSTRACT

Mattiasson, G. 2008. Nya fynd av praktnejlika i Skåne. [New finds of *Dianthus superbus* in Skåne, S Sweden.] – Svensk Bot. Tidskr. 102: 296. Uppsala. ISSN 0039-646X.